

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 519/2022-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa obchodnej spoločnosti **BPT LEASING, a. s.**, Drieňová 34, Bratislava, IČO 31 357 814, zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/72/2011 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/238/2016 a sp. zn. 3Cob/229/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/72/2011 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/238/2016 a sp. zn. 3Cob/229/2017 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/72/2011 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **3 400 eur**, ktoré sú **povinné** zaplatiť mu Okresný súd Bratislava I vo výške **1 900 eur** a Krajský súd v Bratislave vo výške **1 500 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu
4. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **492,31 eur**, ktorú s ú **p o v i n n é** Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave zaplatiť spoločne právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 8. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/72/2011, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/238/2016 a sp. zn. 3Cob/229/2017 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4Obdo/19/2017, sp. zn. 4Obdo/89/2020 a sp. zn. 4Obdo/40/2021 (ďalej len „napadnuté konania“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/72/2011 bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 18 000 eur a náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu.

2. Uznesením č. k. II. ÚS 519/2022-14 z 9. novembra 2022 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v časti postupu všeobecných súdov v napadnutých konaniach označených v záhlaví tohto nálezu a vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca sa v konaní vedenom pod sp. zn. 27Cb/72/2011 žalobou podanou 14. marca 2011 najskôr domáhal určenia neexistencie záložného práva a neskôr zmenenou žalobou vydania hnutelných vecí. Po podaní ústavnej sťažnosti vydal okresný súd 23. septembra 2022 rozsudok pre zmeškanie žalovaného, na základe čoho došlo k právoplatnému skončeniu konania v merite veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti postupu všeobecných súdov v napadnutých konaniach podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Napadnuté konanie trvá od 14. marca 2011, t. j. už viac ako 11 rokov, pričom súd dosiaľ nezačal vec meritorne prejednávať. Okresný súd a odvolací súd „*mrhali časom a energiou na presadenie formalistického výkladu zákona, ktorým podľa najlepších tradícií slovenskej formalistickej justície kládli sťažovateľovi prekážky v rozšírení jeho žaloby o nárok na vydanie ďalších vecí, ktoré sú mu zadržované*“, pričom otázkou pripustenia zmeny žaloby sa zaoberali od 22. januára 2015. O tejto procesnej otázke musel opakovane rozhodovať aj najvyšší súd, ktorý dvakrát zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a svojím uznesením č. k. 4Obdo/40/2021 z 30. novembra 2021 zrušil nielen uznesenie krajského súdu č. k. 3Cob/229/2017-266 z 31. augusta 2018, ale aj uznesenie okresného súdu č. k. 27Cb/72/2011-123 z 15. marca 2016 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

b) Sťažovateľ namieta nečinnosť a celkovú dĺžku konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom.

c) Vec, ktorá je predmetom napadnutého konania, je právne aj skutkovo jednoduchá, nijako nevybočujúca z bežnej agendy súdov. Sťažovateľ svojím konaním k prietahom nijako neprispel, konanie nemaril, nezdržoval, všetky povinnosti si riadne plnil.

d) Sťažovateľ sa nedomáhal odstránenia nečinnosti súdu sťažnosťou na prietahy podanou predsedovi súdu, keďže takáto sťažnosť nemá podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) charakter účinného prostriedku nápravy.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že za prietahy v súdnych konaniach, resp. za dĺžku konaní vedených na tunajšom súde nenesie zodpovednosť tunajší súd a jeho sudcovia, ale samotný štát, pričom požiadal, aby ústavný súd konštatoval objektívnu zodpovednosť Slovenskej republiky za stav na okresnom súde. Uviedol, že ústavný súd vo svojom náleze vo veci sp. zn. III. ÚS 204/2021 konštatoval, že okresný súd je na ústavnom súde neprimerane často napádaný, čo sa týka včasnosti vybavovania vecí a dĺžky konaní vedených na tomto súde, a upozornil, že súčasný stav na tunajšom súde je akútny, pričom by si od rezortného ministerstva vyžadoval osobitnú pozornosť. V prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov porušené bolo, požiadal, aby vzhľadom na uvedené skutočnosti zvažil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v plnej uplatnenej výške. Na účel posudzovania dôvodnosti a výšky požadovaného zadosťučinenia požiadal ústavný súd, aby prihliadol aj na skutočnosť, že i) súd vo veci konal čo možno najplynulejšie, pokiaľ mu to dovoľujú objektívne okolnosti spočívajúce v zaťaženiach zákonných sudcov a zamestnancov patriacich do ich oddelení, ii) sťažovateľ v rozhodnom období nevykonal žiadne kroky smerujúce k upozorneniu na nečinnosť tunajšieho súdu a na vzniknuté prietahy v konaní, až do podania ústavnej sťažnosti ani nevyužil postup podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a nepristúpil k podaniu sťažnosti na prietahy v konaní adresovanej predsedovi okresného súdu, iii) konanie bolo v čase od podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, iv) výška primeraného zadosťučinenia požadovaného sťažovateľom je neprimerane vysoká a na základe rozhodovacej činnosti ústavného súdu možno dospieť k záveru, že primerané zadosťučinenie za jeden rok prietahov v konaní nezvykne presahovať 500 eur.

6. K veci sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá poukázala na to, že spis jej ako zákonnej sudkyňi bol pridelený 16. decembra 2021 a od tohto momentu sa v konaní postupovalo bez zbytočných prietahov s ohľadom na zaťaženosť súdneho oddelenia. Dňa 30. mája 2022 dala spisovej kancelárii pokyn predvolať strany konania na pojednávanie určené na 12. august 2022, keď sa v predmetnej veci uskutočnilo pojednávanie bez prítomnosti žalovaného s tým, že bolo odročené na 23. september 2022 z dôvodu potreby rozhodnutia o návrhu na zmenu petitu mimo pojednávania. V ten istý deň súd rozhodol uznesením č. k. 27Cb/72/2011-345 z 12. augusta 2022 o zmene žaloby, ktoré následne doručoval stranám konania. Na pojednávaní 23. septembra 2022 okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, ktorý spisová kancelária doručovala stranám konania

a 16. januára 2023 bola na predmetnom rozsudku vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti a súčasne bol právny zástupca sťažovateľky vyzvaný na vyčíslenie náhrady trov konania.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

7. Krajský súd sa vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti stotožnil so stanoviskom predsedu senátu 3Cob, ktorý k ústavnej sťažnosti uviedol, že na základe oboznámenia sa len so zbernými spismi tunajšieho súdu je toho názoru, že odvolací súd konal vo veci v primeranej lehote, a to vzhľadom na priebežné vybavovanie vecí, ktoré napadli odvolaciemu súdu skôr. Namietanú nečinnosť odvolacieho súdu v konaní sp. zn. 3Cob/238/2016 v rozsahu 4 mesiacov považuje za nepravdivú, pretože odvolací súd rozhodol o odvolaní uznesením z 26. augusta 2016, t. j. 34 dní od predloženia veci (13. 7. 2016), a preto považuje uvedenú námietku za nedôvodnú. Inú námietku sťažovateľa vo vzťahu k rozhodovaniu krajského súdu z obsahu podanej ústavnej sťažnosti neevduje a zastáva názor, že ústavná sťažnosť nie je dôvodná. S poukazom na uvedené skutočnosti uviedol, že sú dôvody, ktoré bránili skoršiemu prerokovaniu a rozhodnutiu výlučne objektívnej povahy, a preto by mal ústavný súd na uvedené skutočnosti prihliadnuť.

III.3. Replika sťažovateľa:

8. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol:

- a) Predmetom konania o ústavnej sťažnosti nie je posudzovanie subjektívnej zodpovednosti konkrétnych sudcov, ale objektívnej zodpovednosti súdu.
- b) Predmetné konanie je ukázkovým príkladom, ako sa zjavné zlyhania súdu skrývajú za akési objektívne príčiny, pričom okresný súd evidentne zlyhal pri rozhodovaní o zmene žaloby a odstraňovanie následkov tohto zlyhania prostredníctvom súdov vyšších inštancií trvalo sťažovateľovi viac ako 7 rokov. Predseda súdu však napriek tomu nelogicky tvrdí, že predĺženie konania v dôsledku uplatnených procesných práv sťažovateľom nemožno pričítať súdu.
- c) Ani ESĽP sťažnosť predsedovi súdu nepovažuje za účinný prostriedok nápravy a podľa sťažovateľa je to iba prostriedok na manifestáciu profesijnej solidarity.
- d) Predseda odvolacieho súdu sa selektívne vyjadruje iba ku konaniu sp. zn. 3Cob/238/2016 a opomína konanie sp. zn. 3Cob/229/2017. Sťažovateľ sa musel dvoma dovolaniami brániť nezákonným rozhodnutiam odvolacieho súdu o jeho odvolaní. Po prvý raz odvolací súd odvolanie sťažovateľa dokonca odmietol, pričom od prvého rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa do konečného rozhodnutia odvolacieho súdu uplynuli 2 roky. Ďalšie viac ako 3 roky trvalo odstraňovanie nezákonného odvolacieho rozhodnutia v dovolacom konaní, čo tiež ide na ťarchu odvolacieho súdu, pretože ak by tento rozhodol zákonne, žiadne dovolacie konanie nemuselo prebehnúť.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania a obsahom predloženého súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľa tvorí námietka, že v dôsledku nečinnosti všeobecných súdov došlo v napadnutom konaní k vzniku zbytočných prietáhov, pričom zároveň celková dĺžka napadnutého konania je neprimeraná, odôvodňujúca vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

13. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o neexistencii záložného práva, resp. o vydaní hnutelných vecí tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, preto ju nemožno považovať za právne zložitú a z obsahu predloženého spisu nevyplýva ani jeho faktická zložitost', pričom ani zo strany okresného súdu či krajského súdu nie je žiadnym spôsobom indikovaná právna alebo faktická zložitost' danej veci.

14. Ústavný súd posudzuje pri ústavných sťažnostiach na prietahy v konaní aj význam konania pre sťažovateľa. Z hľadiska judikatúry ústavného súdu, resp. ESLP nejde o konanie, pri ktorom je daná zvýšená požiadavka na rýchlost' konania.

15. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd zistil, že 18. septembra 2012 vyzval okresný súd sťažovateľa na vyjadrenie k doručenej zmluve o postúpení pohľadávok žalovaným a vyjadreniu žalovaného, na ktorú sťažovateľ nereagoval a následne až na základe opakovanej výzvy súdu sťažovateľ 4. apríla 2013 predložil súdu návrh na pripustenie zámeny účastníka konania na strane odporcu, čím sa podieľal na predĺžení napadnutého konania o viac ako 6 a pol mesiacov. Ústavný súd zároveň musí prisvedčiť okresnému súdu, že sťažovateľ neprejavil dostatočný záujem o rýchle prerokovanie návrhu ani tým, že nevyužil právny prostriedok, sťažnosť na postup súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdech, ktorý mal potenciál odstrániť zbytočné prietahy v konaní dohľadom predsedu súdu nad plynulosťou konania. Ústavný súd aj uvedené skutočnosti zohľadňoval pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.

16. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu a krajského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v napadnutých konaniach, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia

okresného súdu a krajského súdu a z predloženého súdneho spisu. Z obsahu spisu predloženého okresným súdom v tejto veci vyplýva, že konanie sa začalo podaním žaloby 14. marca 2011 a až do dňa podania ústavnej sťažnosti stále prebiehalo, a to nielenže bez jeho právoplatného skončenia, ale bez vydania meritórneho rozhodnutia okresného súdu ako súdu prvej inštancie vôbec, už celkovo približne 11 rokov a 5 mesiacov. Uvedená dĺžka konania je už sama osebe ústavnoprávne neakceptovateľná. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd nepovažoval za potrebné rekapitulovať priebeh napadnutého konania a podrobne skúmať postup okresného súdu, pretože aj skutkovo či právne náročnejšia občianskoprávna vec nesmie trvať takú dlhú dobu. Ústavný súd však poukazuje na skutočnosť, ktorá mala zásadný vplyv na vznik zbytočných prietahov v napadnutom konaní a jeho celkovú dĺžku a ktorou bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na pripustenie zmeny žaloby. Predmetný návrh podal sťažovateľ 10. februára 2015, pričom uzneseniami zo 7. mája 2015 a 25. augusta 2015 bol okresným súdom vyzvaný na opravu a doplnenie svojho podania. Dňa 15. marca 2016 okresný súd uznesením zastavil konanie proti žalovanému v 1. rade, pripustil zmenu žaloby v časti a vo zvyšnej časti návrh sťažovateľa odmietol. Proti predmetnému uzneseniu v jeho výroku o odmietnutí zmeny žaloby podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3Cob/238/2016-137 z 26. augusta 2016 o odmietnutí odvolania. Na základe dovolania podaného sťažovateľom najvyšší súd uznesením č. k. 4Obdo/19/2017 z 25. júla 2017 rozhodol o zrušení uznesenia krajského súdu z 26. augusta 2016. Následne krajský súd opätovne rozhodol uznesením č. k. 3Cob/229/2017-266 z 31. augusta 2018, ktorým uznesenie okresného súdu z 15. marca 2016 potvrdil. Aj toto rozhodnutie napadol sťažovateľ dovolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 4Obdo/40/2021 z 30. novembra 2021, ktorým zrušil uznesenie krajského súdu z 31. augusta 2018 a uznesenie okresného súdu z 15. marca 2016 a vrátil veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Napokon okresný súd 12. augusta 2022 uznesením č. k. 27Cb/72/2011-345 pripustil zmenu žaloby. Z uvedeného priebehu konania je zrejmé, že o návrhu sťažovateľa na zmenu žaloby bolo rozhodnuté po neuveriteľných 7 rokoch a 6 mesiacoch. Postup tak okresného súdu, ako aj krajského súdu v súvislosti s rozhodovaním o predmetnom procesnom návrhu nemožno označiť inak ako neefektívny, keďže v dôsledku zásahu najvyššieho súdu boli ich rozhodnutia zrušené a v prípade krajského súdu dokonca opakovane. Vzniknuté zbytočné prietahy v napadnutých konaniach idú tak na vrub okresnému súdu, ako aj krajskému súdu. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že dĺžku konania poznačili aj viaceré obdobia nečinnosti okresného súdu, konkrétne obdobie od 14. apríla 2011 do 18. januára 2012 (9 mesiacov), od 18. septembra 2012 do 18. februára 2013 (5 mesiacov), od 21. augusta 2013 do 4. februára 2014 (viac ako 5 mesiacov), od 4. februára 2014 do 30. júla 2014 (takmer 6 mesiacov), od 29. októbra 2014 do 7. mája 2015 (viac ako 6 mesiacov), od 25. augusta 2015 do 15. marca 2016 (6 a pol mesiacov), od 20. augusta 2019 do 21. augusta 2020 (12 mesiacov) a od 15. decembra 2021 do 12. augusta 2022 (takmer 8 mesiacov). Nečinnosť okresného súdu tak v súhrne predstavuje obdobie približne 4 rokov a 9 mesiacov.

17. Čo sa týka skutočností tvrdených okresným súdom a krajským súdom, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní ako nadmerná zaťaženosť súdu alebo personálne problémy.

Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť o tom, či k týmto prieťahom v konaní došlo a odstrániť právny stav neistoty sťažovateľa.

18. Personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení, ako i optimalizácia súdnictva, teda nie sú dôvodmi, pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nad rámec poznamenáva, že táto okolnosť je z individuálneho hľadiska, teda z hľadiska osoby zákonného sudcu pochopiteľne ospravedlniteľná, avšak z hľadiska celkovej zodpovednosti okresného súdu za plynulosť konania vo veciach účastníkov konania ju zohľadniť nemožno.

19. Ústavný súd preto s prihliadnutím na neakceptovateľnú celkovú dĺžku napadnutého konania a na zistené obdobia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu a krajského súdu dospel k záveru, že v napadnutých konaniach došlo k zbytočným prieťahom. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

20. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie okresného súdu nie je ku dňu vydania tohto nálezu právoplatne ukončené [konanie vo veci samej síce právoplatne skončené je, avšak zostáva rozhodnúť o výške náhrady trov konania, takže nie je právoplatne skončené ako celok], okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty (bod 2 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

21. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

22. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadost'učinenia vo výške 18 000 eur, ktoré odôvodnil utrpenou ujmom „na jeho základnom práve“.

23. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

24. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu

25. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti tejto veci považoval za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým celkovú dĺžku napadnutého konania, neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu

a neefektívny postup okresného súdu a krajského súdu, nepriviligovaný charakter konania a tiež skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu je už konanie právoplatne skončené. Zároveň však ústavný súd pri rozhodovaní o výške priznaného primeraného finančného zadost'učinenia prihliadol na to, že s'ťažovateľ v podanej ústavnej s'ťažnosti neuviedol žiadne relevantné dôvody odôvodňujúce priznanie finančného zadost'učinenia v požadovanej výške. Zohľadnil tiež, že s'ťažovateľ sa vlastným postupom pričínil o predĺženie konania a zároveň vzal do úvahy aj jeho v celku indiferentný prístup k priebehu napadnutého konania, keď napriek nespokojnosti s postupom okresného súdu nevyužil jednoduché a prístupné prostriedky (s'ťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona o súdoch), ktoré mohli viesť k tomu, aby v jeho veci konajúci súd konal a rozhodol, ale volil priamo podanie ústavnej s'ťažnosti. Nepodanie s'ťažnosti predsedovi súdu podľa § 62 zákona o súdoch nie je nástrojom, ktorého nevyužitie by malo viesť k tomu, aby nebolo vyslovené porušenie označených práv s'ťažovateľa, no je potrebné ho zohľadniť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia. Po zohľadnení týchto okolností, majú na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval ústavný súd za primerané priznať s'ťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 3 400 eur podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde eur, pričom okresný súd je povinný z tejto sumy zaplatiť s'ťažovateľovi sumu 1 900 eur a krajský súd je povinný s'ťažovateľovi zaplatiť sumu 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

26. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 492,31 eur.

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,83 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. S'ťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu). Trovy právneho zastúpenia, keďže advokát je aj platcom dane z pridanej hodnoty, sa v danom prípade podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvyšujú o 20 %. Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal s'ťažovateľovi ako náhradu trov právneho zastúpenia, súc viazaný jeho návrhom, predstavuje sumu 492,31 eur, inak by mu patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 493,10 eur.

28. Náhrada za úkon právnej služby – stanovisko k vyjadreniu okresného súdu a krajského súdu – ústavný súd s'ťažovateľovi nepriznal, pretože stanovisko neprinieslo žiadne nové poznatky k meritórnemu prerokovaniu veci.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť právnomu zástupcovi s'ťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového

poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu